

З ДНЁМ ПАЭЗІІ, ПРАЗАІКІ!



20 сакавіка стаў днём чарговых заняткаў у Гродзенскай грамадскай літаратурнай школе. Яны адбыліся напярэдадні Сусветнага дня паэзіі (21.03.), але тым не менш, былі прысвечаны аднаму з жанраў прозы – праяічнай мініяцюры. Як высветлілася ў ходзе заняткаў, неспадзяванкі ў гэтым амаль што няма. Лекцыю па тэме «Станаўленне і эвалюцыя праяічнай мініяцюры ў беларускай літаратуры першай паловы XX стагоддзя» прачытаў кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускай філалогіі ГрДУ імя Янкі Купалы, літаратуразнавец, член Саюза пісьменнікаў Беларусі Руслан Канстанцінавіч Казлоўскі.

Трэба сказаць, што заняткі, прысвечаныя прааяічнай мініяцюры, у нашай літаратурнай школе ўжо праводзіліся. Але, па-першае, паўтарэнне – маці вучэння. Па-другое, з моманту мінулай размовы аб праяічнай мініяцюры нічога не змянілася – да нас на літкансультацыі працягваюць прыходзіць аўтары, якіх цікавіць жанравая форма мініяцюры, а многіх стараемся ёю зацікавіць мы самі. Па-трэцяе, каб зацікавіць кагосьці, неабходна самім добра валодаць пытаннем. І вось тут веды і навыкі, атрыманыя ў ходзе сустрэчы з кампетэнтным, высакакласным спецыялістам, будуць вельмі дарэчы.

І таму, хочацца сказаць пра іншае. Прыемна адзначыць, што людзі, якія прыходзяць да нас у грамадскую літаратурную школу, атрымліваюць каштоўныя тэарэтычныя веды, удасканалююць свае навыкі ў практычнай працы і да ўсеагульнай радасці дасягаюць высокіх вынікаў. Вось і гэтым разам наша літаратурная школа павіншавала з выхадам кнігі члена гарадскога літаратурнага аб'яднання «Надзея» Алену Георгіеўну Чэпукене. Віншаванні з ужо другой па ліку публікацыяй у газеце «Звязда» атрымала Ірына Аркадзьеўна Салата. З удзячнасцю і цікавасцю мы ставімся да прапановы Анатоля Пятровіча Волкава; яна тычыцца падрабязнай распрацоўкі такой тэмы, як міжнародная мова эсперанта. Стваральнік мовы эсперанта Людвік Лазар Заменгоф пэўны час жыў у Гродне. І сёння ў нашым горадзе ёсць людзі, захопленыя гэтай мовай. Пазнаёміцца з імі было б цікава на адным з заняткаў нашай грамадскай літаратурнай школы. Пачалася лекцыя з вызначэння праяічнай мініяцюры. «Калі размова ідзе пра мініяцюру, то многім гэты жанр лірычны. – адзначыў Руслан Канстанцінавіч, – Гэта невялікія творы аб'ёмам недзе на чвэрць старонкі. Гэта можа быць тры радкі, пяць радкоў. І гэты творы, якія пішуцца прозай». Руслан Канстанцінавіч распавёў, чаму праяічную мініяцюру ў свой час называлі вершам у прозе; пазнаёміў прысутных з паняццямі «лірычная мініяцюра» і «бытавы абразок». Прагучалі імёны беларускіх пісьменнікаў, якія нямала месца ў сваёй творчасці адвялі жанру праяічнай мініяцюры.

Вучоны пазнаёміў слухачоў з гістарычнымі этапамі станаўлення праяічнай мініяцюры як жанру, падзяліўся цікавымі гісторыка-літаратурнымі даведкамі. Яшчэ больш цікавым было параўнанне жанраў эпасу з жанрамі кіно. «У вас паўстае пытанне: як адрозніць мініяцюру, абразок, апавяданне? Патлумачу ў прастай форме. Што такое апавяданне? Уявіце сабе фільм з сюжэтам на 20 хвілін. Гэта апавяданне. Уявіце сабе фільм на паўтары гадзіны – гэта апавесць. Раман –

гэта трохсерыйны фільм у суме на пяць гадзін. Добра, што такое абразок? Абразок – гэта відэакліп (тры хвіліны, як пад песню). Што такое мініяцюра? Гэта можа быць адзін фотаздымак, але вельмі істотны, ці можа быць маленькае слайд-шоў, літаральна тры-пяць фрагментаў». З пачутага ад выкладчыка можна зрабіць высновы аб тым, што добра знаёмая нам лірычная мініяцюра з'яўляецца разнавіднасцю больш шырокага паняцця – праязнай мініяцюры, а па прычыне прысутнасці аўтарскага «я», напоўненасці псіхалагізмам і пачуццёвасцю праязную мініяцюру можна аднесці і да лірыкі. Гэта значыць, што жанр мініяцюры знаходзіцца пасярэдзіне паміж прозай і паэзіяй. Вось так высветлілася, што напярэдадні Сусветнага дня паэзіі гаварыць аб праязнай мініяцюры – не такая ўжо і памылка.



І яшчэ некалькі слоў аб канцэпцыі нашай работы. Слухачы літаратурнай школы атрымалі хатняе заданне – кожнаму напісаць мініяцюру на тэму «Я і свет вакол». Вынікі будуць падведзеныя на наступных занятках школы праз месяц, якія плануецца зрабіць практычнымі. Лепшыя мініяцюры будуць апублікаваныя на нашым сайце.

ПРЭС-СЛУЖБА СПБ-ГРОДНА

На фота: у офісе Гродзенскага абласнога аддзялення СПБ займаецца Гродзенская грамадская літаратурная школа. Лекцыю на тэму «Станаўленне і эвалюцыя праязнай мініяцюры ў беларускай літаратуры першай паловы XX стагоддзя» чытае кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускай філалогіі ГрДУ імя Янкі Купалы, літаратуразнавец, член Саюза пісьменнікаў Беларусі Руслан Канстанцінавіч Казлоўскі. 20 сакавіка 2019 года.



Уражаннямі ад пачутай лекцыі падзяліўся сябра і калега выкладчыка, бібліятэказнавец, літаратуразнавец Міхаіл Багданавіч Пажарыцкі



З чытаннем прэзічных (пейзажных) мініячур уласнага сачынення выступіла Ірына Аркадзьеўна Салата



У фінале сустрэчы адбылася прэзентацыя свежага, 6-га нумара друкаванага органа ГАА СПБ, літаратурнага альманаха «На Нёманскай хвалі», які ў знак падзякі за праведзеныя заняткі атрымаў Р. К. Казлоўскі.



Фота Анатоля Апанасевіча